

Capolla in cautela. 23. n. 4. Felin. in cap. meminimus. 22. col. pen. de accus. Dec. in d. §. non est nouum. n. 9. & idē in cons. 469. in fi. latē Marf. in l. si quis ne quæstio. n. 88. de quæst. Crau. in cons. 120. n. 4.

10 Ita dicimus, quod licet si spoliatus debeat restituere omnia, nec admitti contra ea possit exceptio proprietatis, attamen si opposita fuit ipso spoliato non contradicente, valet iudicium, vt tradunt multi à me congesti in tract. de recuper. possess. rem. l. q. 15. Huc etiam pertinet, quod est contra sententiam, quæ transit in iudicium, nil obijci, & deduci possit, cū pro veritate habeatur. res iud. cata. de reg. iur. Nihilominus si obijciatur exceptio, & aduersarius non contradicit, super eis iudicium tractandum est, vt scribunt commemorati à Felino in c. inter monasterium. nu. 23. de sent. & re iud. & à Decio in d. l. in ambiguis. §. non est nouum. nu. 10. de reg. iur. & præter eos Ruin. in cons. 3. num. 10. lib. 3. Marf. in cons. 19. num. 9.

12 Est quoque simile quod dicimus, eū qui iurauit sibi fuisse numeratam pecuniam, non posse opponere nõ numeratam pecuniam exceptionem, attamen si exceptionem opposuit, & admissus fuit ad probandum, aduersario non contradicente, iudicandū de ea est. Ita Bald. & Sal. in l. vlt. C. de nõ num. pec. Alex. in cons. 89. nu. 15. lib. 2. Capoll. in caut. 23. n. 5. Fel. in d. c. inter monasterium. n. 23. versic. similiter dicunt. de re iud. & Marf. in d. consil. 19. num. 8.

13 Et ad rem hanc pertinet, quod licet contra præsumptionem iuris, & de iure, obijci nil possit, attamen si obiectū fuit parte non contradicente, de ea obiectione disputandū est, vt tradunt Bar. in l. inter stipulante. §. 1. de verb. oblig. Cepolla caut. 23. n. 3. Fel. in d. c. inter monasterium. n. 23. ver. similiter infertur. de sen. & re iud. Marf. in d. cons. 19. n. 7. & in l. si quis ne q. n. 89. de q. Crau. in consil. 248. n. 3. & 11. scripsi superiore l. q. 62.

14 Huc etiam facit, quod licet religiofus sine sui superioris auctoritate testamenti executor esse non possit. c. religiofus. de testa. in 6. attamen si datus fuit executor, & nihil fuit oppositum, gesta ab eo valent. Ita egregie scripserunt Fred. de Sen. in cons. 293. Rol. in consil. 400. col. 1. Marf. in cons. 19. n. 13. & in l. si quis ne q. n. 92. de q. col. 1. Marf. in cons. 19. n. 13. & in l. si quis ne q. n. 92. de q. num. 93. de quæst.

15 Confert quoque, qd licet scelericus prohibeatur pro altero fideiubere. c. 1. de fideiuss. attamen si fideiussit, & nil fuit oppositum obligatio tenet. Ita Rom. in d. cons. 400. & Marf. in d. cons. 19. n. 13. & in d. l. si quis ne quæst. num. 93. de quæst.

16 Accedit quod probationes, quæ intra certum tempus fieri debuerunt, si admittæ sunt, aduersario non opponente, valent. Ita Inn. in c. Cum Ber. de re iud. Alex. in cons. 167. in fi. l. 2. & alios recenset Marf. in l. si quis ne q. n. 91. de q.

Et simile tradit Marf. in d. l. si quis ne quæst. num. 87. & num. 95. quod licet in iudicio personæ legitimatio requiritur, attamen si minus legitima interuenit, & nil ei fuit oppositum, valet iudicium.

18 Simile est, quod licet si notarius sit probandus, attamen si asseritur quis notarius, & nil ei opponitur, gesta illa valent tanquam gesta à notario. Ita post multos censuit Crau. in cons. 150. n. 2.

19 Ita dicimus quod et si copia in instrumenti fidem non faciat, attamen ei fides adhibetur, si aduersarius nil opposuit. Ita Crau. in d. cons. 150. n. 2. post Dec. in Authen. si quis in aliquo. col. 3. C. de eodend.

20 Non est dissimile quod dicimus in iudicio suis solennitatibus carens valere, si nil ab aduersario obiectum fuit. Ita tradit Crau. in d. cons. 150. n. 2. post Dec. in l. vnum. col. pen. ff. si cert. pet.

21 Ita et dicimus iudicē si laicū posse aduersario non opponente, cognoscere de causa spiritali, vt responderūt Anch. in cons. 98. col. 2. & Crau. in cons. 220. nu. 5.

22 Est etiā simile, quod dicimus, sententiam, quæ sanguinis à religioso latam, parte non opponente, valere, vt tradunt Aret. in cons. 58. col. 3. & Crau. in d. cons. 220. n. 5.

23 Ita quoque dicimus, quod reuocacionem factam coram alio iudice valere, aduersario non opponente, vt scribit Ioan. And. in c. dispendia. §. reus quoque. de rescript. in 6. Corn. in cons. 30. col. 4. vers. nec obstat, quod reconuentione. lib. 3. & Crau. in d. cons. 220. n. 5.

24 Ita dicimus, quod licet acta in iudicio feriarum tempore, nil operentur, attamen valent si aduersarius non opposuit. Sicuti responderunt Alex. in cons. 213. col. 2. lib. 2. & Crau. in cons. 248. n. 2. & in cons. 272. n. 9.

25 Simile dicimus probationes factas, publicatis attestacionibus valere aduersario non opponente, vt scribunt Imol. in clem. testib. de testib. Corn. in cons. 28. col. 3. li. 3. & Crau. in d. cons. 248. n. 3.

26 Ita adiones, quæ cumulari non possunt, cumulationem admittunt, aduersario non opponente, vt responderunt Aret. in cons. 103. col. 4. in 3. dubio. & Crau. in d. cons. 248. num. 3.

27 Ita quoque dicimus, accusacionem lapsa accusandi tempore admitti, aduersario non opponente, vt scribit Bar. in l. absentem. in fi. ff. de pœn. Soc. in l. 1. §. sublata. col. 2. ff. ad Treb. & Crau. in cons. 272. n. 9.

28 Ita pariter dicimus, appellacionem aliā reiciendā admitti, parte non opponente, vt scribunt Dec. in l. r. col. 2. C. de bon. poss. secund. tab. & Crau. in consil. 273. in fin. qui subiungit, appellari etiam posse ad superiore, cū omisso medio, parte non opponente.

Extenditur nunc primò proposita hæc præsumptio, vt procedat etiam si opponeretur, sed generaliter. Nā ad huc iste, contra quem instrumenta proposita fuerūt, fateri ea presumitur, ex quo generalis ista oppositio nõ sufficit. Ita respondit Collegium Bononiense inter consilia Cur. Sen. in cons. 51. In nomine sanctæ. col. 13. versic. 4. quia pro parte, ex sententia Bar. in l. 1. n. 7. ff. de except. cum dixit, exceptionem certam, & clarā esse oportere, & non sufficere generalem, & apertius idem celsuerunt Soc. Sen. in cons. 103. n. 5. li. 3. & Fel. in c. pastor. nu. 13. de except. Dubitat tñ Crau. in d. trac. de antiq. temp. in 5. partic. primæ partis p. n. 30. Et ibid. n. 31. subiungit, quod sufficit opponere ipso facto, nempe petendo se absolui à petitis aduersarij, vel quod conclusa per aduersarium suum fieri non debent. Sed non est à traditione Bar. & sequacium recedendum.

Declaratur nunc prædicta præsumptio, vt nõ habeat locum, quando in instrumentum, vel scriptura esset nulla, & inuvalida, alio respectu quam fauore ipsius partis, & lex ipsa validitati resisteret. Nam tunc is, contra quem producitur, etiam nil opponendo, non censetur fateri illam esse veram, ex quo est omnino nulla. Hæc declaratio probatur auctoritate Castren. in cons. 259. circa primū quæsitum. col. 2. lib. 2. qui declarando l. 1. §. 1. ff. de ferijs, respondit, quod quando gesta tempore feriato sunt nulla ipso iure, renanciari non potest, quia si possent renunciari gesta contra præsentem, & non opponentem exceptionem, non essent nulla, sed valerēt. d. l. 1. §. 1. ff. de ferijs. Et Castre. secus est Dec. in l. in ambiguis. §. non est nouum. ff. de reg. iur.

Probationibus incontinenti oblati malitiæ, & calumnie præsumptionem diluere.

S V M M A R I V M.

- 1 Fraudis, & malitiæ præsumptio cessat, probationibus incontinenti oblati.
- 2 Statutum reiciens omnes exceptiones, non presumitur excludere eam, quæ excipiens incontinenti se offert probaturum.

- 3 Exceptio nullitatis non pot. obijci ad impediendam sententia executionem.
- 4 Tertius pro suo interesse appellans, vel petens in integrum restitui, quomodo sententia executionem impediatur.
- 5 Iudicia summaria quæ non admittant exceptiones.
- 6 Probatio per iuramentum etiam alijs reiectis admittenda.
- 7 Inimici testimonium, quando non recipiendum.
- 8 Probationes etiam incontinenti factæ, quando non admittantur.

P R A E S V M P T. XLVII.

1 CUM probationes offeruntur incontinenti, quæ omnis præsumptio fraudis, & malitiæ diluitur. Ita Abb. in c. suscitata. n. 7. de in integr. rest. & in c. 3. l. col. vl. & in cons. 55. col. 2. li. 2. Ant. Corset. in suis singularibus in verbo, exceptio, incipit statutum. il. 2. qui egregie scribunt, quod si statutū aliquo casu reiciat, quæ omnes exceptiones, non tñ intelligitur reicere illam, quæ excipiens offert velle probare incontinenti. Hanc traditionē probant, & Aret. in cons. 75. in fi. Soc. Sen. in cons. 3. in fi. li. 1. In l. iur. gentium. §. quod fere. n. 14. ff. de pac. Decia. in cons. 424. n. 6. & in cons. 467. n. 6. & in cap. ex par. col. 5. in prima fallen. de off. dele. quo loci respondet obiectis. Alex. in cons. 64. n. 4. lib. 4. qui dissentiebat. Idē Dec. in c. an sit. nu. 2. de appe. & Silu. in consil. 17. nu. 5. Est simile ex Oldr. in cons. 139. Ad habenda in fin. si statutum, elapso certo termino excludit oēs actoris probationes, eam tamen non dē excludere, quæ actor vult probare incontinenti. Et Oldrad. secutus est Crau. in cons. 207. nu. 8. Huc facit quod respondit idem Oldr. in cons. 106. quod et si exceptio nullitatis obijci non possit contra tres sententias conformes, ita impediende clem. vt calūnijs. de re iud. attñ probatio incontinenti oblata nõ reijciat. Idem responderunt Barb. in cons. 20. col. pen. in princ. li. 3. & Crau. in consil. 104. nu. 10. & in d. cons. 207. n. 8. Dissentit tñ ab hac opinione Did. lib. pract. qu. cap. 25. n. 2. Quæ de re aliqua scripsi lib. 2. de arb. iud. casu 9. Est simile quod scribit Bar. in l. 4. §. condemnatum. & ibi Ripa n. 15. in fi. & nu. 30. ff. de re iud. quod et si exceptio nullitatis obijci non possit ad impediendam executionem snā, attñ obijci illa poterit, quæ incontinenti probationes offeruntur. Et idem respondit Marf. in consil. 16. nu. 18. Est simile, quod si tertius pro suo interesse appelleret à lata sententia, vel petat restitutionem in integrum, quæ non possit impedire executionem sententiæ, attñ impedire poterit oblati incontinenti probationibus pro suo interesse. Ita Abb. in c. super eod. in fi. de off. deleg. & ibidem Felin. & Dec. Cardin. in capitul. veniens. il. secundo numero decimo. de testibus, & ibidem Fely. nu. 10. idem Fel. in c. vlt. col. vlt. de calum. & communē asserit Didac. li. pract. q. c. 16. n. 2. Huc pertinet quod tradit Bar. in extrauag. ad reprimendum. in ver. summarie num. 4. Cum dixit, quod et si in iudicijs summarijs non admittantur quæ exceptiones, attamen intelligitur de his, quæ requirunt altiore indagine, secus si incontinenti probari offeruntur, & idem respondit Crau. in d. consil. 104. n. 10. Et idem Crau. in consil. 107. n. 8. qui respondit probationem per iur. m. debere admitti, et si cæteræ probationes excludantur, ex quo incontinenti fieri dicitur, confert quod tradit Abb. in consil. 64. in fin. lib. 1. quod et si statutū Ciuitatis Vincentiæ, reiciat oēs exceptiones impediendes executionem Laudi arbitrorum, attamen nõ dicitur reicere illam exceptionē, cuius probatio offertur incontinenti. Est simile quod respondit Marf. in consil. 16. n. 17. quod et si statutum Bononiæ sub Rub. de generalibus pgnis bannitorum &c. reiciat oēs bannitorum defensiones, non tamen reicere dicitur illas, quæ incontinenti probari offeruntur. Et eodem in responso Marf. n. 19. idē censuit, quando reijciuntur exceptiones, & de-

fensiones excommunicati. Nam reiectæ non censentur incontinenti probandæ. Huc etiam facit quod censuit Gramm. decif. 86. nu. 5. Cum post alios dixit, quod et si testimonium inimici sit recipiendum, reseruata inimicitia probatione tempore suo, attamen si recipi non debet, quando in inimicitia probatio est in promptu. His accedit Ioan. Baptif. A fin. in praxi de ordine iudiciorum. §. 31. cap. 36.

Cæterum hæc traditiones intelliguntur, atq. declarantur ab Ant. Corseto in prædicto singulari, in verbo, exceptio. incipit statutū, il. 2. in fi. ex traditione gl. in d. c. suscitata. in verbo, sententiæ. de in integ. restit. Idem docuit Imola ibi col. 2. & fuit sententia Abbatis in consilio 64. col. pen. versic. in contrarium. lib. 1. vt non procedat quæ præsumptio est, quod calūniosè, & per malitiam offeruntur hæc probationes incontinenti. Nam tunc iudex eas probationes, ita oblatas reijciat. Hic enim duæ adsunt præsumptiones vna generalis, quam lex ita constituens conijcit contra hos, altera est specialis in persona illius petentis se admitti ad probandum incontinenti. Ita sane intelligo traditiones Corseti, Imolæ, & Abbatis. Et si eruditus Did. lib. pract. questio. c. 16. n. 2. vers. non me later &c. aliter eos intellexerit. Quod si dicatur, pro iudicis voluntate esse sublata facultatem faciendi has probationes incontinenti, cum semper dicere possit is iudex, si offerenti fauere nõ cupit, suspensas habeo tuas has probationes. Responderi potest, vel non esse credendum, iudicem iniuste id asserere, cum de eius iustitia lex cõfidat. l. 2. C. de offic. ciu. iud. Vel succursum erit illi offerenti adeundo superiorem.

Illud etiam est hic annotandum, eum presumi velle probare suo de iure, cum meliores quas habet probationes producit. Lucas de Penna in l. 3. in presum. 103. C. de apochis publ. lib. 10. post Innoc. in c. auditis. de in integr. restit.

Exceptionibus à statuto reiectis, quæ presumuntur non reiectæ sed admittæ.

S V M M A R I V M.

- 1 Exceptiones reiciens statutum, non reicit eam, quæ negatur qualitas, quæ est statuti fundamentum.
- 2 Fundamentum constituens in qualitate, eam adesse, probare debet.
- 3 Exceptio à statuto reiecta non presumitur, quæ ab eodem capite, vel etiam alio statuto prouenit.
- 4 Statuentes incontinenti se corrigere voluisse, non presumuntur.
- 5 Confessio pecunie numeratæ, refertur inter simulationes contractus.
- 6 Exceptio inhabilitatis personæ numquam à statuto reiecta presumitur.
- 7 Iudicium quodlibet requirit personas legitimas.
- 8 Excommunicationis exceptio à statuto nec quidquam presumitur reiecta.
- 9 Exceptio manifestæ, & notoriè apparens, non presumitur à statuto reiecta.
- 10 Exceptio, quæ per indirectum opponitur, non censetur exclusæ à statuto.
- 11 Exceptio proueniens à defectu citationis, non presumitur, à statuto reiecta.
- 12 Citatio est fundamentum defensionis.
- 13 Exceptionem à contrarietate, & perplexitate proueniens non presumitur statutum excludere. Idem est in ea, quæ ex subiecta materia inest. n. 14.
- 15 Precij non soluti exceptio, impedit liti ingressum.
- 16 Obreptionis, & subreptionis exceptio, contra principis rescriptum opponi potest, et si statutum omnes exceptiones reiciat.

- 17 Metus exceptio à statuto non præsumitur reiecta.
- 18 Exceptio innocentie à statuto non præsumitur exclusa. Item nec ea, quæ fundatur in confessione partis facta in iudicio. num. 19. Vel quæ provenit ex alio instrumento, vel actu æque solemnium. num. 20. Aut ab ineptitudine petitionis vel libelli. n. 21.
- 22 Libellum ineptum index ex officio rejicere debet.
- 23 Exceptio proveniens ex eodem fonte, non præsumitur à statuto exclusa. Sic nec ea, quæ à nullitate actus, & sententiæ provenit. n. 24.
- 25 Exceptio nullitatis, defensionis potius, quam exceptio dicitur præsertim si à iudicis incompetencia proveniat, vel notoria sit. n. 26. & 27.
- 28 Exceptio qua imploratur officium iudicis, à statuto reiecta non censetur.
- 29 Exceptio causata dolo adversarij à statuto non censetur reiecta.
- 30 Casum fortuitum in se recipiens, intelligitur promississe, dummodo non eueniat culpa eius, cui facta est promissio.
- 31 Exceptio qua contra executionem opponitur, à statuto non præsumitur reiecta. Idem est in exceptione contra personam iudicis, tanquam suspecti. num. 32.
- 33 Solutio exceptio non præsumitur reiecta à statuto. Nec etiam exceptio compensationis. n. 34.
- 35 Compensatio dicitur impropria solutio.
- 36 Compensationem quando debitor obijcere non possit.
- 37 Intentionis, & facti exceptio non præsumitur à statuto reiecta.
- 38 Senatusconsulti Macedoniani exceptio à statuto reiecta non præsumitur. Idem est in exceptione usurarum. num. 39. Item nec exceptio falsitatis. num. 40.
- 41 Exceptio quod res qua petitur non sit in rerum natura, non præsumitur à statuto exclusa. Sic neque exceptio restitutionis in integrum. n. 42. Quando tamen ea intelligatur exclusa. n. 43.
- 44 Denunciatio evangelica à statuto non præsumitur exclusa.
- 45 Denunciatio evangelica proprie non est exceptio.

PRÆSUMPT. XLVIII.

Cum superiore capite attigerimus exceptionibus reiectis à statuto, non præsumitur reiectas illas, quarum probatio incontinenti offertur, è re visum est hoc in loco commemorare, esse & alias exceptiones, quæ non præsumantur reiectæ à prædicto statuto. Et prima quidem est, quæ est exceptio quæ negatur qualitas, quæ est fundamentum statuti, ut puta, si statutum tribuit executionem paratam publico instrumento, omni exceptione reiecta, si negatur illud esse instrumentum, exceptio hæc non præsumitur exclusa à statuto, aut reiecta. Ita Bar. in l. 1. §. & parui. n. 3. ff. quod vi aut clā, manifeste Abb. in c. item cum quis. & ibid. Bero. n. 19. & n. 27. de rest. spol. Ale. in cōf. 33. col. 1. li. 1. Dec. in c. ex par. n. 5. vers. 2. fallit. de off. deleg. & alios nonnullos ad rem recenset, & probat A fin. in praxi de ordine iudiciorum. §. 31. c. 12. Et illis accedunt Tiraq. de retrac. consang. §. 1. gl. 2. n. 12. & Vant. in trac. de nullit. in tit. Quis possit dicere de nullit. n. 33. & 40. & Crau. in conf. 211. n. 1. Et hæc exceptio dicitur opponi per indirectum, ut dicam infr. in 5. exceptione. Et huius quidē sententiæ est rō, quia is, qui fundamentum constituit in aliqua qualitate, eam adesse probare dēt, antequam privilegium ob qualitatē illam tributū cōpetat. d. l. Diuus. ff. de milit. test. quā multis Doctor. egregijs traditionibus comprobauit in conf. 301. lib. 4. Et idē dicendū est, quando opponitur instrumentū esse simulatū. Nam, & hoc casu dī negari esse instrumentum. Ita aduersus Bart. in d. §. & parui. n. 4. cōis est Doctor. sentētia

tia teste Rip. in l. nemo pōt. n. 66. ff. de leg. 1. & accedunt Marf. in sing. 474. Soc. Sen. in conf. 27. n. 30. li. 4. Ruin. in conf. 78. n. 8. li. 4. & Par. in conf. 53. n. 14. & in conf. 2. 4. n. 25. lib. 1. & in conf. 86. n. 23. lib. 3. à Bar. Et dissentiunt Dec. in d. c. ex parte. il. 2. in 12. limit. de off. deleg. Barb. in conf. 43. li. 1. & A fin. in d. §. 31. c. 37. Hanc traditionē veram esse intelligo, quando de ipsa simulatione cōstat, vel ex inspectione actus, & scripturæ, vel iuris præsumptione. Ita post Soc. Sen. in conf. 27. col. 6. vers. 2. calus. li. 4. declarat Ant. Massa Galeusius in tract. ad formulam cameralis obligationis, 4. part. q. 2. n. 5.

Secunda est exceptio, quæ non præsumitur à statuto reiecta, quando illa provenit ab eodem capite, vel è altero statuto. Ita Bar. in d. §. parui. n. 5. Fran. in c. dilecto. n. 131. de appe. Rim. Sen. in conf. 63. n. 7. li. 1. & in cōf. 248. n. 8. li. 2. Dec. in cōf. 195. col. 2. & in c. ex parte. in 3. limit. de off. del. alios recenset A fin. in d. §. 31. c. 22. Et quib. accedunt Ruin. in conf. 102. nu. 11. lib. 3. & Iaf. in l. 1. C. de bon. poss. contra tab. qui extendit procedere etiam si statutum taxatiuè loqueretur. Et huius quidē sententiæ est rō, quia non præsumitur statuentes illi voluisse statim se corrigere. l. non ad ea. ff. de cond. & demon. de qua quidē iuris præsumptione abudē differemus infr. lib. 6. præsumpt. 28. Et cum inter contras simulationes connumeretur, & confessio quæ pecuniæ numeratæ, Iaf. in l. qui pecuniam. col. 1. ff. si cert. pet. poterit etiam opponi exceptio non numeratæ pecuniæ. Ita scripsit A fin. in d. §. 31. cap. 54.

Tertia exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa quæ in habilitatis personæ, ut puta, quæ ipse actor sit bānitus, & ob id audiri non debeat. Ita Bar. in d. l. 1. r. §. denique. n. 6. ff. quod vi aut clam. Felin. & Dec. in cap. ex parte. in 4. limit. de off. delegat. & Marf. in l. si quis ne q. num. 8. ff. de quaest. quos secutus est A fin. in dic. §. 51. cap. 23. Et accedunt congesti à Vantio in tractat. de nullit. in tit. de nullitate sententiæ ex defectu inhabilit. seu mandati compa. num. 2. & Ber. in c. item cum quis. num. 28. de restit. spol. Idem scripsit Iaf. in l. 2. §. prætor ait. ff. qui satisd. cogant. Rō est, quia in quolibet iudicio persona quæ debet esse legitima. Et hæc quidē sententiæ multo magis locum habet, quando est exceptio, quæ ob animarum periculum excludere solet à iudicio, ut puta quæ est exceptio excommunicationis. Hæc sanè nullo modo præsumitur à statuto reiecta. c. decernimus. de sent. excom. & ca. 1. de except. in 6. & in specie Doctores supra commemorati, & Alex. in conf. 83. n. 12. li. 5. Barbat. in conf. 35. col. 3. lib. 4. & Paris. in conf. 109. n. 9. li. 4. quos recenset, & sequitur A fin. in d. c. 23. in fin.

Et hæc quidē excoicationis ei. q. similis exceptio, reiecta è non præsumitur à statuto, reijciente exceptiones contra personam. Ita Dec. in d. c. ex par. n. 8. vers. pu ta tamen, à quo non dissentit A fin. qui supra.

Quarta exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, illa est, quæ manifeste, & notorie apparet. Ita Dec. in d. c. ex par. 5. limit. de off. deleg. idem Dec. in ca. interposita. col. 1. de app. & alios recenset A fin. §. 31. c. 25. Et idem ego ipse scripsi in comment. de adipiscenda poss. in 4. remed. n. 530. Et accedunt Barb. in conf. 70. col. 10. li. 2. & Soc. Sen. in conf. 38. col. 2. lib. 1.

Quinta exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ per indirectum opponi solet. Ita Dec. in d. c. ex parte. in 6. fallen. de off. deleg. & alios recenset A fin. in d. §. 31. c. 35. Exemplum est, si prohibetur opponi exceptio contra assertionem Pontificis, quod suis in manib. facta fuerit beneficij renunciatio, opponi tamen poterit illum renunciantem non fuisse beneficij dominum. Et hæc exceptio inquit Deci. non differt à prima, quam retuli supra. Hæc traditio comprobatur ex his, quæ scripsi superiore li. in q. 65. vbi explicavi, quod licet cōtra præsumptionem iuris, & de iure non admittatur cōtraria

ria probatio, attamen quod admittitur indirecta.

Sexta exceptio, quæ non præsumitur à statuto reiecta est, quando deducitur probatio incontinenti, qua de re dixi superiore præsumptione.

Septima exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ provenit à defectu citationis. Ita A fin. in d. §. 31. c. 27. qui inter multos recenset Dec. in d. c. ex parte. in octava limit. de off. deleg. Et illis accedunt congesti à Vantio in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defectu citationis. num. 9. Cum enim citatio sit fundamentum defensionis, quæ iuris naturalis est, nunquam præsumitur sublata, clem. pastoralis. de re iud. & plura scripsi in conf. 100. num. 97. lib. 1. Cum nec expressim à principe, & statutibus tolli possit, quemadmodum præcitati Doctores affirmant.

Octava exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ à contrarietate, & perplexitate provenit. Ita in specie scripsit Felin. & Dec. in d. c. ex parte in nona limit. de off. deleg. quos secutus est A fin. in d. §. 31. c. 28. Ea ratione ij moti sunt, quod allegas contraria non est audiendus. l. 1. C. de furt. vbi Bal. Quæ de re copiose scripsi supra in præsumpt. 25.

Nona exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ quando inest, ex subiecta ipsa materia. Ita Fel. & Dec. in d. c. ex parte. il. 2. in 10. limit. de off. deleg. & alios recenset A fin. in d. §. 31. c. 29. Exemplum affertur in exceptione ceddædam actionum, quam fideiusor opponere potest contra creditorem, tam est statutu reijciat omnes exceptiones, sic docuit Bald. in Authen. present. col. 1. vers. quæro, dicit statutam. C. de fideiuss. quem secuti sunt Rom. in conf. 344. num. 5. & in conf. 472. nu. 2. Fel. & Dec. & A fin. qui supra. Bero. in c. item cum quis. nu. 3. 2. de rest. spol. Marfil. in rub. de fideiuss. nu. 281. Est & secundum in exceptione pretij non soluti, quæ à venditore opponi potest, etiam si statutum reijciat omnes exceptiones. Ita exemplificat Bal. in l. si traditio. vers. 3. quæro. C. de act. emp. quæ secuti sunt Felin. Dec. & A fin. præcitato in loco, qui alios recenset, & accedunt Barb. in conf. 86. col. 7. lib. 3. Dec. in conf. 119. in prin. & in conf. 317. n. 3. Iaf. in l. si duo. §. item si iurauerit. ff. de iur. reit. Et accedit quod exceptio quæ pretij non soluti, impedit litis ingressum & opponi potest etiam ad impediendam sententiæ executionem. Bal. in d. l. si traditio. nu. 3. Iaf. in §. actionum. nu. 123. In ff. de act. & copiose differit Andr. Gallius lib. 2. præc. Obser. in 17. obseruat.

Et simile est exemplum in exceptione, non implevisti ex latere tuo, quæ non præsumitur reiecta à statuto. Rō. conf. 244. nu. 5. vers. Breuiter. Corn. conf. 297. nu. 1. lib. 3. & conf. 245. col. 1. vers. tamen prædictis. lib. 4. & Crau. conf. 151. nu. 10. Est, & tertium exemplum in exceptione obreptionis, & subreptionis, quæ opponi potest, etiam contra principis scriptum, etiam si statutum reijciat omnes exceptiones. Ita Bero. in d. c. item cum quis. nu. 3. 2. de restit. spol. & A fin. in d. c. 29.

Decima exceptio, quæ à statuto non præsumitur reiecta, est illa metus. Ita Dec. in d. c. ex parte. il. 2. nu. 7. vers. 11. fallit. de off. deleg. post Baldum, quem refert, & idem affirmavit A fin. in d. §. 31. c. 36.

Undecima exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa quæ in innocentis, cum nec quidem tolli à statuto possit. Ita Dec. in d. c. ex par. il. 2. in 13. fallen. de off. deleg. ex sententia Bald. & Io. Ana. quos secutus est A fin. in d. §. 31. cap. 38. Et illis accedunt Alex. in conf. 113. nu. 8. lib. 5. Soc. in tract. fallen. reg. 9. in fin. Dec. in l. & si nihil. ff. de reg. iur. & in c. quoniam contra in 3. notab. de probat. & in rubr. de excep. Marfil. in sing. 59. & in conf. 16. nu. 14. & 15.

Duodecima exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ fundatur in confessione partis facta in iudicio. Ita Dec. in d. c. ex par. il. 2. col. pen. vers. 14.

fallit. de off. deleg. ex sententia Bal. in l. si vnus. §. pacte ne peteret. ff. de pacti. Et idem affirmavit A fin. in d. §. 31. c. 39. Quæ sanè traditio eo simili comprobatur, cum dicimus, quod est reiecta sit probatio cōtra præsumptionem iuris, & de iure, non tamen censetur reiecta illa, quæ provenit à confessione partis, pro quo stat ipsa præsumptio, sicuti scripsi superiore lib. in q. 61.

Decimatertia exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ provenit ex alio instrumento, vel actu æque solemnium, quibus causatur quædam incompatibilitas, vni per alium. Ita Dec. in d. c. ex parte. il. 2. col. pen. vers. 15. fallit. de excep. post Bal. in c. pastor. de appe. & Anton. Cana. quem refert. Et idem scribit, & declarat A fin. in d. §. 31. c. 40.

Decimaquarta exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ provenit ab ineptitudine petitionis, & libelli. Ita Dec. in c. pastoralis. colum. pen. vers. 16. fallit. post Bal. in l. tale pactum. §. qui procuravit. ff. de pactis. & Fran. in c. dilecto. quæstio. 50. & quæst. 51. de appellat. & A fin. in d. §. 31. cap. 41. Qui huius traditionis rationem afferunt, quia dicitur quædam exceptio notoria, cum ex ipsius libelli inspectione appareat ineptitudo. Imo index ipse ex suo officio rejicere debet libellum quæ ipsum ineptum, sicuti tradunt post alios Iaf. in l. 1. nu. 4. ff. de offic. assess. Curt. Iun. in conf. 163. nu. 2. & Ripa in l. 4. §. hoc autem iudicium. numer. 50. ff. de damno infecto.

Decimaquinta exceptio, quæ à statuto non præsumitur reiecta, est illa, quæ provenit ex eodem fonte, ut puta ex eodem actu, instrumento, vel sententia. Ita Dec. in d. c. ex parte. il. 2. col. penult. vers. 19. fallit. de off. deleg. post Butrium, Calderin. & alios nonnullos. Et idem affirmarunt Io. Bapt. à Sancto Seuerino in l. omnes populi. num. 210. ff. de iust. & iur. & latè Tiraq. de retrac. consang. §. 4. gl. 1. n. 63. quos sic recenset A fin. in d. §. 31. ca. 30. Et idem scripsit Bero. in c. item cum quis. n. 32. vers. 9. in dubio. de restit. spol.

Decimasexta exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa, quæ à nullitate actus, & sententiæ provenit. Cū nullitatis quæ exceptio dicatur potius defensionis, quam exceptio. Ita Dec. in d. c. ex parte. il. 2. secundo, col. pen. vers. 20. fallit. de off. deleg. post Baldum, Ang. Romanum, & Francum, quos recenset. Idem affirmarunt Calcan. in conf. 16. num. 48. Bero. in c. item cum quis. num. 33. de restit. spol. & Bossius in tract. causarū criminalium, in tit. de nullitate aduersus sententiam. num. 9. quos commemorat, & sequitur A fin. in d. §. 31. ca. 31. Et tanto magis hæc traditio locum habet, quando nullitas quæ provenit à iudicis incompetencia, ut idem A fin. scribit præcitato in loco. cap. 32. qui quamplures recenset, & inter alios Decium in d. c. ex parte. col. pen. vers. 18. fallit, qui duas has vt distinctas exceptiones, separatim explicauit. Et multo magis locum habet, quando quæ nullitas est notoria, vt quia resultat ex actis. Ita A fin. in d. §. 31. cap. 53.

Decimasextima exceptio, quæ non præsumitur reiecta à statuto, est illa officij iudicis. Ita Deci. in d. cap. ex parte. il. 2. col. penult. vers. 21. fallit. de officio. deleg. qui defensionem hanc esse dicit, non autem exceptionem. Et eiusdem opinionis fuerunt Ruin. conf. 209. num. 23. lib. 1. Socin. Sen. in conf. 27. num. 31. lib. 4. Silua. in conf. 17. num. 6. & Paris. in conf. 107. num. 18. lib. 3. quos refert, & sequitur A fin. in d. §. 31. c. 33. in fi. & c. 42. Quibus accedunt Ruin. in conf. 5. nu. 5. & in conf. 9. num. 2. lib. 5. Bero. in c. item cum quis. num. 35. de restit. spol. & Roland. in conf. 1. num. 56. lib. 1.

Et hæc sententia multo magis locum habet, in remedio implorandi officium ipsius iudicis, vt ipse index ex suo ipso officio opem ferat. Ita Bar. in d. leg. 1. §. & parui. num. 8. Castr. in conf. 257. num. 5. lib. 2. Ruin. & Paris.